

SENA MAGAZINE

MAGAZINE VOOR AANGESLOTENEN | APRIL 2023 | NR. 1 | JAARGANG 23

ELLA VAN POUCKE

**VAN HUIS UIT
ONVERZETTELIJK**

TINNITUS

**HARD GELUID IS HET
NIEUWE ROKEN**

NAAZ 2.0

**MUZIEK MAKEN
ÉN VRIJ BLIJVEN**

Sena

VAN DE REDACTIE

Door Peter Boertje, producent en Matthijs van Duijvenbode, muzikant

Ridderkerk, maart 2023

Hoi Duijf,

We hebben het er over dat we ons Sena Magazine misschien digitaal moeten gaan uitbrengen. Enerzijds moeten we vooruitgang koesteren. Anderzijds heb ik soms ook een hang naar ‘die goede oude tijd’. Zo vond ik het altijd prettig om in de vroege ochtend mijn papieren kranten te lezen bij een kopje thee. Helaas kwamen de kranten steeds later, omdat er blijkbaar geen gezonde kids meer zijn die voor dag en dauw willen opstaan. En als je ochtendkranten pas tegen de middag worden bezorgd, kun je weinig anders doen dan overgaan op een digitaal abonnement. Minder gezellig om je krant te lezen op een iPad, maar het went. Je kunt interessante artikelen makkelijker doorsturen naar anderen en het nieuws is actueler dan ooit. Ook geen vieze vingers meer van de drukinkt. Maar ergens mis ik die oude vertrouwende krant soms nog wel. Vooruitgang houdt je echter niet tegen...

Sena bestaat dit jaar 30 jaar. Een hele mijlpaal, maar wordt het een feestelijk jaar, of zit er een zwart randje omheen? Na de pandemie kregen we te maken met een enorme inflatie, en ook is het niet ondenkbaar dat de economische ontwikkelingen een wissel trekken op ondernemers in ons land, met mogelijke faillissementen als gevolg. Allemaal niet te hopen, maar wel om rekening mee te houden. Ook het RAAP-arrest brengt onzekerheden met zich mee, zeker nu een wetsvoorstel in de US om traditionele radiozenders te laten betalen voor muziekgebruik, het niet haalde. Als geen sprake is van wederkerigheid, waarom zouden Amerikanen dan wel een vergoeding van ons moeten willen ontvangen? Dit voorjaar komt er een uitspraak van de Geschillencommissie inzake de tarieven die commerciële zenders aan Sena moeten betalen. Belangrijk voor onze aangeslotenen.

Maar wat ik vooral wil benoemen, is dat Groningen tijdens ESNS weer dynamisch bruipte als voorheen. Wat een positieve vibe! Dat de behoefte aan muziek groter is dan ooit, werd in Groningen snel duidelijk. Ondanks donkere wolken aan de muziekhemel konden we het jaar niet beter beginnen!

Met positieve groet,
Peter

Amsterdam, maart 2023

Beste Peter,

Vroeger was alles beter? Ben je helemaal verpópzakt? Ben je nu ineens conservatief in plaats van anarcho-liberaal? Als je een standbeeld zou krijgen, wat moet daar dan op? Misschien krijg je er wel twee, net als Jan Smeets.

Blijft geinig om in de reportageserie van Jimmy Tigges te zien hoe we in Nederland omgaan met ons muzikale erfgoed. Zo goed en zo kwaad als het gaat, eren we onze oude helden. Die van nu krijgen nog even geen standbeeld, maar misschien wel eerst een Edison-beeldje. Werd jij ook door zoveel emoties overspoeld op het Edison-gala, Peter? Was volgens mij ook de bedoeling. Het schoot als vanouds alle kanten op en iedereen vond er weer wat van. Dat is juist ook zo mooi.

Het hele jaar hard werken en normaal doen. Vooral bescheiden blijven. En dan één avond per jaar alle registers open en hup, avondkleding aan op ons eigen feest. We zijn een serieuze sector en jullie mogen trots op ons zijn! Het idee is om een strakke show met internationale allure neer te zetten. Het resultaat is juist heel Nederlands en ontroerend. Volstrekt unieke polderglamour. Moet eigenlijk nooit veranderen. Of was het vroeger in Amsterdam toch beter? Gaan we over polderen.

En ook over dit poldermagazine moeten we in gesprek. Blijven drukken of digitaal gaan? En hoe dan? Is het misschien een goed idee om aan de lezer te vragen wat de voorkeur heeft? De meningen op de redactie zijn verdeeld. “Papier is toch uit de tijd, slecht voor het milieu en duur?” “Ja, maar digitaal is ook niet gratis en die servers schijnen bepaald niet klimaatneutraal te zijn. Papier wordt tenminste nog gerecycled!”. Wordt vervolgd!

Trouwens, over recyclen gesproken. Ik zag onlangs een Amerikaanse vriend - kort daarvoor zag ik hem nog huilen om een omgezaagde boom - een zak met lege AA-batterijen bij het huisvuil gooien. Doen ze daar blijkbaar allemaal. Daar krijg ik dan weer tranen van in mijn ogen.

Die Amerikanen moeten gewoon normaal doen. Ook met dat naburige onrecht van ze. Repareren die arresten! En dan gaan we dat met onze on-Nederlands goeie acts internationaal vieren. Ook in de rest van de wereld hebben ze recht op polderglamour. Wederkerigheid!

Duijf

SPOTLIGHT

De Nederlands-Koerdische zangeres Naaz is terug. Als Naaz 2.0.

IN MEMORIAM

Op 12 januari overleed ‘Sena-veteraan’ Anne Sevinga.

6

21

MEIKA

Sena Muziekproductiefonds maakte debuutalbum mogelijk.

MARTIN JESSURUN

Popelt na 35 jaar Warner Music om weer aan de slag te gaan.

22

26

SENA MAGAZINE

wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de Sena-secties Performers en Producenten. Het blad is bestemd voor rechthebbende uitvoerende kunstenaars en producenten en andere genteresseerden. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

©2023 Sena- secties Performers en Producenten

HOOFDREDACTIE: Matthijs van Duijvenbode
REDACTIE: Peter Boertje
Matthijs van Duijvenbode, Olivier de Neve, Anita Verheggen en Peter Boertje
EINDREDACTIE: Werner Schlosser
VORMGEVING: Robert Swart
COVERFOTO: Naaz
Foto: Ivo van der Bent
ILLUSTRATIES: Robert Swart
OPLAGE: 5.169 ex.

AUTEURS: Guido van Oorschot, Jimmy Tigges, Rianne van der Molen, Erwin Angad-Gaur, Sandra Havekes, Jowi Schmitz, Olivier de Neve en Henk Westbroek
REDACTIEADRES: Catharina van Renneslaan 20, Postbus 113, 1200 AC Hilversum
Telefoon: (035) 625 17 00
E-mail: magazine@sena.nl
Website: www.sena.nl/senamagazine

EN VERDER

2 VAN DE REDACTIE

4 SENA NIEUWS

5 TASKFORCE GO!

9 SENA PRODUCENTEN FONDS

10 HOE DOET ZE HET?

14 DE WAARDE VAN MUZIEK

15 COLUMN HENK WESTBROEK

16 ELLA VAN POUCKE

18 (STAND)BEELDEN

24 TINNITUS

Update Atresmedia: wat betekent het voor mij?

Op 3 maart 2022 heeft het College van Toezicht Auteursrechten (CvTA) ingestemd met de gewijzigde exploitatieovereenkomsten, om voor rechthebbenden te kunnen blijven incasseren en repareren voor het gebruik van commerciële fonogrammen die gebruikt worden in televisie-uitzendingen.

Echter, hierna is bezwaar ingesteld tegen het besluit van het CvTA. Sena is vervolgens in gesprek gegaan met de partijen die bezwaar hebben gemaakt. Dit heeft geresulteerd in werkafspraken met televisieomroepen. Hierdoor was Sena genoodzaakt om de exploitatieovereenkomsten opnieuw aan te passen. Deze aanpassingen zijn op 22 december 2022 door het CvTA goedgekeurd.

Afgesproken is dat rechthebbenden nog steeds door Sena vertegenwoordigd worden voor hun muziekgebruik in televisie-uitzendingen. Maar daarvoor moeten rechthebbenden Sena wel expliciet mandateren. Een onderdeel van de gewijzigde exploitatieovereenkomst is een *opt-out*-regeling. Rechthebbenden kunnen hiervan gebruik maken als zij zelf afspraken willen maken met partijen die hun muziek willen gebruiken in televisie-uitzendingen. Als een rechthebbende gebruikmaakt van de opt-out-regeling betekent dit dat Sena de betreffende rechthebbende niet meer vertegenwoordigt voor muziekgebruik in televisie-uitzendingen.

Rechthebbenden die willen dat er voor hen niets verandert, moeten instemmen met de annex. Dit kan via een bevestiging in MySena. Rechthebbenden worden hierop, vanaf april 2023, geattendeerd via een pop-up bij het inloggen in MySena. Op deze manier weet Sena dat zij kan blijven incasseren en repareren (oftewel jou uitbetalen) voor het muziekgebruik in televisie-uitzendingen.

Vragen?

We begrijpen dat (de gevolgen van) het Atresmedia-arrest vragen kunnen oproepen. Wij zullen ons maximaal inspannen om de continuïteit op dit punt voor onze rechthebbenden te blijven waarborgen. Mocht je vragen hebben, dan kun je ons altijd bellen (035 – 625 1780) of mailen (servicedesk@sena.nl).

Check je eigen gegevens

Controleer regelmatig of jouw persoonlijke gegevens, zoals je postadres, e-mail of bankrekeningnummer, in MySena nog correct zijn. Alle gegevens kun je makkelijk zelf aanpassen. De juiste gegevens zijn belangrijk voor ons, zodat we makkelijk kunnen communiceren, mocht dit noodzakelijk zijn.

Save the date: VvA maandag 8 mei

Op 8 mei vindt van 11.00 uur tot 13.00 uur (sectie Producenten) en van 14.30 uur tot 16.30 uur (sectie Uitvoerende Kunstenaars) de Vergadering van Aangesloten (VvA) plaats in TivoliVredenburg Utrecht. De VvA is het moment om je stem te laten horen, zodat wij ons werk zo goed mogelijk kunnen doen. Ook kun je tijdens deze vergadering je vragen stellen aan de sectie-afgevaardigden. De officiële uitnodiging volgt nog, maar zet je de datum alvast in je agenda?

Sena Nieuws

Op <https://sena.nl> kun je altijd het laatste nieuws lezen

Sena-app: wat kan ik ermee?

Al een aantal jaren hebben we bij Sena een app die je gratis kunt downloaden via de App Store of Google Play. Maar wat kun je ermee? Met de Sena-app kun je o.a. je lopende saldo voor de aankomende betalingsronde inzien. Je kunt repertoire aanmelden of suggesties krijgen van ongeclaimd repertoire. De app kan je ook een melding sturen als er een repertoireregel wordt toegevoegd aan een track waaraan jij deelneemt. Dus heb je even niets te doen? Via je smartphone of tablet werk je heel makkelijk je repertoire bij, zodat je direct betaald kan worden als je track gedraaid is op één van de zenders die Sena verwerkt. Handig, toch?

SENA PRODUCENTEN ONDERSTEUNT SOCIAAL-CULTURELE DOELEN

SoCu. Een term die lang niet bij elke Sena-aangeslotene een belletje zal doen rinkelen. SoCu staat voor Sociaal-Cultureel en zou ook interessant voor jou kunnen zijn. Zeker als je bijvoorbeeld een nieuwe plaat wilt maken of een evenement wilt organiseren. Het Sena Performers Fonds kende je misschien al, maar wist je dat er ook een Sena Producenten Fonds is?

Door Olivier de Neve

Het overgrote deel van de gelden die Sena incasseert, gaat direct naar muzikanten en producenten. Een klein deel wordt jaarlijks gereserveerd voor zogeheten SoCu (Sociaal-Culturele) projecten. Denk daarbij aan albumopnamen, evenementen en sociaal-maatschappelijke projecten. De twee secties die de aangesloten van Sena vertegenwoordigen, Performers en Producenten, beslissen over de verdeling van hun eigen deel van de SoCu-gelden. In het Sena-jaarverslag en tijdens de jaarlijkse Vergadering van Aangesloten (VvA) leggen de secties verantwoording af over de SoCu-bestedingen.

De sectie Performers is al jaren zichtbaar met de Sociaal-Culturele projecten die zij ondersteunen. Maar ook de sectie Producenten is steeds actiever op het gebied van SoCu. Bijvoorbeeld bij het Sena Muziekproductiefonds, waar je maximaal 5.000 euro kunt aanvragen als je een nieuw album of nieuwe EP wilt gaan maken. Tot een jaar geleden kon je dat alleen doen als je als muzikant je muziek in eigen beheer uitbracht, dankzij steun van de sectie Performers. Sinds 2022 ondersteunt ook de sectie Producenten het Sena Muziekproductiefonds structureel. Daardoor kunnen ook

producenten een aanvraag doen voor de artiesten waarmee ze werken. En dat is te merken: steeds meer producenten weten met mooie projecten hun weg naar het Muziekproductiefonds te vinden.

VAN EDISONS TOT UPSTREAM

Maar de sectie Producenten doet méér dan dat. De sectie heeft immers drie verschillende doelen voor SoCu-bestedingen: het ondersteunen van muziekproducenten, talentontwikkeling en opleiding van Nederlandse muziekprofessionals, en sociaal-maatschappelijke ondersteuning door middel van muziek. Zo hebben de producenten de afgelopen jaren al evenementen als Edison Pop, de Gouden Notekraker en Edison Jazz & Klassiek ondersteund. Tijdens deze award-avonden wordt de diversiteit en kwaliteit van

Nederlandse muziek gevierd en worden nieuwe talenten en gevestigde namen in het zonnetje gezet.

De subsidieregeling Upstream: Music kan eveneens rekenen op een jaarlijkse bijdrage van de sectie Producenten. Dit fonds, bedoeld voor artiesten die middenin hun carrière zitten, helpt jaarlijks een hoop acts om de volgende stap te zetten. Denk daarbij aan een nieuwe albumproductie, tour en/of de promotie daarvan.

Kortom: de sectie Producenten heeft weliswaar een restrictief SoCu-beleid, maar wordt wel steeds zichtbaarder. Heeft jouw organisatie een project dat zou kunnen passen bij de doelen van het Sena Producenten Fonds en wil je ook een subsidieaanvraag doen? Check dan eerst de voorwaarden op de website, waarin staat aan welke eisen de aanvraag moet voldoen: www.sena.nl/nl/sena-producenten-fonds/. Let wel op: het Sena Producenten Fonds heeft slechts een gelimiteerd budget beschikbaar. Dit betekent dat jaarlijks een beperkt aantal aanvragen kan worden gehonoreerd.

Heb je vragen over een (mogelijke) aanvraag bij Sena Producenten? Stuur dan een mailtje naar sociaalcultureel@sena.nl.

“STEEDS MEER
PRODUCENTEN WETEN
HUN WEG NAAR HET
FONDS TE VINDEN”

Na een lange radiostilte is de Nederlands-Koerdische zangeres Naaz terug. Ze is Naaz 2.0, zoals ze het zelf noemt. Wijzer en veel minder afhankelijk. “Ik houd nu alles in eigen hand.”

Door Rianne van der Molen
Foto's: Ivo van der Bent

Als jonge muzikanten haar via Instagram benaderen met de vraag om advies, gaat Naaz Mohammed (24) daar meestal op in. “Vaak maak ik tijd om even koffie met ze te doen, want ik vind het zo belangrijk om er te zijn voor andere artiesten”, vertelt ze in het Amsterdamse appartement waar ze sinds kort woont. Ook al verschillen de vragen van die muzikanten, in vrijwel elk gesprek geeft Naaz ze dezelfde boodschap mee. “Het zijn vaak jonge meiden, die voor hun gevoel nog helemaal moeten beginnen. Ik zeg tegen ze: bedenk, zonder jouw muziek is er niets. Dan heeft een manager niets te managen, een boeker niets te boeken en kan een label niets uitbrengen. Voor veel te veel artiesten voelt het nog altijd alsof zij al die mannen en vrouwen in de muziekindustrie dankbaar moeten zijn. Maar je hoeft niet altijd te *please*; bedenk dat jij de spil bent.” Ze glimlacht even. “Dat zeg ik niet voor niets tegen ze. Zelf had ik destijds zoveel aan dat advies gehad.”

GEPEST

Piepjong is Naaz als ze in 2014 meedoet aan het televisieprogramma *Holland's Got Talent*. Drie jaar later wordt ze in de *Volkskrant* uitgeroepen tot Nederlandse popbelofte van 2018. Dat jaar breekt ze door met de EP *Bits Of Naaz*, wint twee Edisons, brengt een jaar later de EP *The Beautiful Struggle* uit en staat op steeds meer podia in binnen- en buitenland. “In

een paar jaar tijd was mijn leven totaal veranderd”, zegt ze terugblikkend. “In 2014 was ik nog een typisch verlegen Midden-Oosters moslimmeisje met hele strenge ouders. Op de middelbare school in Rotterdam werd ik gepest. Op mijn Hyves-pagina schreven klasgenoten: Naaz is raar en lelijk. In de pauzes zat ik vaak op de wc. Daar huilde ik en luisterde naar interviews met Demi Lovato. Zij vertelde daarin dat ze vroeger gepest werd, maar nu krachtig in het leven stond. Dat gaf mij zoveel hoop. Ook voelde ik dat ik net als Demi Lovato misschien wel iets kon in die muziek.”

Ze begint met haar broer muziek te maken en dankzij *Holland's Got Talent* groeit haar netwerk snel. “Opeens zat ik met Willem de Bruin van The Opposites in de studio, werd ik online gevolgd door Ronnie Flex en een tijdje daarna benaderd door Top Notch. Dat mijn naam over de tong van al die beroemde mensen mocht gaan, vond ik fantastisch. Pas nu zie ik hoe denigrerend ik naar mezelf toe was. Ik zette mezelf onder iedereen die in de muziekindustrie werkte.”

DEPRESSIEF

Wie in die periode vanaf de zijlijn naar Naaz kijkt, ziet een stralende artiest die zalen uitverkoopt en steeds succesvoller wordt. Een internationale tournee met Melanie Martinez, uitverkochte shows in

IK BEN NU ECHT NAAZ 2.0

Londen en Manchester, en complimenten van megasterren als Elton John. Een carrière om van te dromen, maar van binnen gaat Naaz langzaam stuk. “Eind 2019 en begin 2020 deed ik 50 shows in drie maanden tijd. Toen ik tussendoor even thuiskwam, stortte ik in. ‘Ik ben overwerkt en moet even thuis zijn’, zei ik tegen mijn team. Maar dat kon niet volgens hen, er stonden shows gepland. Dus bleef ik optreden, terwijl ik me steeds paniekeriger en somberder ging voelen. Ik ben al sinds mijn puberteit chronisch depressief en het werd steeds zwarter.”

Dan breekt in maart 2020 corona uit. “Alles stopte en voor het eerst in jaren voelde ik me een beetje rustig worden. Dat ik altijd zo onzeker en gestrest was, weet ik vooral aan mijn carrière. Ik dacht: ik ben 21 jaar oud, heb geen vrienden, ken alleen maar mensen in de muziekindustrie en voel me verschrikkelijk. Ik heb rust nodig. Daarop heb ik mijn hele team ontslagen en ben ik gestopt.” In die tijd heeft ze net haar eerste serieuze relatie. Als haar ouders daarover horen, dringen ze aan dat Naaz gaat trouwen. In haar cultuur is dat de enige optie volgens hen. “Oké, dacht ik, dan doe ik dat. We trouwden, ik knipte mijn haar af en schreef me in voor een studie diervverzorging. Een gewoon leven leiden; dat leek me de beste oplossing.”

ZICHZELF KWIJT

Met de kennis van nu vindt ze het triest dat het voor haar in die tijd zo zwart-wit was. Dat er geen tussenweg mogelijk leek. “Ik houd intens van muziek maken en heb heel veel ideeën over hoe ik moet klinken, maar was mezelf totaal kwijtgeraakt. Op sommige nummers uit die tijd ben ik nog wel trots, maar mijn tweede EP is gemaakt onder invloed van mijn team van destijds. Te netjes geproduceerd en veel te poppy.”

Thuis in dat rustige leven maakt ze de balans op. Hoe langer ze erover nadenkt, des te meer ze zich realiseert dat het niet

de muziek zelf is waar ze ongelukkig van wordt. Vooral de afhankelijkheid heeft haar bijna over de rand gejaagd. Dan wordt ze in 2022 benaderd door producer Dylan van Dael. Hij nodigt haar uit voor een opnamesessie in Berlijn, waar uiteindelijk de prachtige en persoonlijke plaat *Never Have I Ever* wordt opgenomen. “Hij heeft me echt moeten overhalen. Maar daar ontdekte ik: de liefde voor muziek maken zit nog steeds in mij. Veel van mijn pijn is op het album terecht gekomen.” Een eigen show in een uitverkocht Carré afgelopen januari voelt voor haar als de gouden rand van de comeback.

“Dat was zo mooi. Alles voelt nu een stuk meer ontspannen. Ik ben nu echt Naaz 2.0. Vroeger had ik altijd de stress dat ik mezelf moest bewijzen als muzikant en zangeres. Nu is dat verdwenen.”

VRIJ ZIJN

Rond het maken van het album zag ze in dat haar relatie niet werkte en besloot te scheiden. Nu zijn haar haren weer lang, voert ze gesprekken met een psycholoog en woont ze voor het eerst op zichzelf. Dankzij een Upstream-bijdrage (een mede door Sena gefinancierde subsidieregeling voor popartiesten*) heeft ze *Never Have*

I Ever in eigen beheer kunnen uitbrengen en daarnaast nog budget voor een volgend project. “Daar ben ik heel dankbaar voor”, zegt ze. “Ik wil gewoon muziek maken en mensen daarvan laten genieten. Dat hoeven er geen duizenden meer te zijn. Dus speel ik niet op alle festivals, houd ik mijn agenda strak in de gaten en houd ik alles in eigen hand. Ik wil nooit meer op dat punt komen waar ik begin 2020 was. Dat is de levensles die ik door alles wat er is gebeurd, graag doorgeef. Ik wil muziek maken én vrij blijven.”

* Zie ook <https://bit.ly/Upstream-Music>

“JE HOEFT NIET ALTIJD
TE *PLEASEN*; BEDENK DAT
JIJ DE SPIL BENT”

Begin 2022 werd de muzieksector geconfronteerd met harde berichten over grensoverschrijdend gedrag. De *BOOS*-uitzending *This is The Voice* werd gevolgd door een open brief van zangeressen aan de sector, die aantoonde hoe de *BOOS*-uitzending slechts het topje van de ijsberg zichtbaar maakte.

Door Erwin Angad-Gaur

TASKFORCE GO! VOOR EEN VEILIGE MUZIEKWERELD

Anne de Jong, directeur van NVPI, nam het initiatief om daadwerkelijk tot actie over te gaan. Hij stelde twee experts, Janice Deul en Eske van Egerschot, aan als projectleider, met de opdracht een kwalitatief onderzoek te doen binnen de muzieksector. Centrale vragen waren: wat speelt er op het gebied van grensoverschrijdend gedrag en wie wil aan tafel om het probleem bij de wortel aan te pakken? Op deze manier ontstond de Taskforce GO!

In de *taskforce* werken inmiddels vertegenwoordigers van Buma/Stemra, Sena, MMF, STOMP, NMUV, NVPI, Ntb/Kunstenbond, Kunstenbond, BAM! Popauteurs, VNPF, Warner Music en VCTN samen met het doel om een veilig werkklimaat te realiseren voor iedereen die werkzaam is in de Nederlandse muzieksector.

LANGE ADEM

Anne de Jong: “Na de ophef rond *The Voice* is NVPI direct in actie gekomen om het probleem in kaart te brengen. We willen werken aan een klimaat

waarin ieders talent kan floreren in een veilige werkomgeving. Een dergelijke cultuuromslag is een traject van lange adem, dat van iedereen betrokkenheid vraagt. Het is uniek hoe breed gedragen en eensgezind de taskforce tot stand is gekomen. En niet alleen door meepraten, maar ook door financiering door brancheorganisaties en de rechtenorganisaties, om werkelijk een verschil te kunnen maken. Het is vooral van belang woorden om te zetten naar daden. Daar werken we hard aan.”

GEDRAGSCODE

De eerste publieke uitingen van de taskforce zijn inmiddels een feit. Tijdens Eurosonic Noorderslag werd een gedragscode voor de sector gepresenteerd en een website waar de werkzaamheden van de taskforce te volgen zullen zijn; www.taskforcego.nl. Voor 2023 staat de verdere uitrol van voorlichting en onderzoek gepland.

ONDERZOEK

Hoewel diverse voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag vorig jaar het

nieuws haalden is inmiddels gebleken dat er weinig cijfers voorhanden zijn. Taskforce GO! initieert daarom een kwantitatief onderzoek dat wordt uitgevoerd door een extern bureau, en gericht zal zijn op de muzieksector in zijn volle breedte.

Voorzitter van Taskforce GO! Annabel Heijen: “Meer onderzoek is nodig om te zien waar we staan; een nulmeting. Op die manier kunnen we heel gericht verder beleid ontwikkelen. Bij herhaling van het onderzoek kunnen we de komende jaren zien of we resultaten boeken. We willen niet vrijblijvend bezig zijn, maar weten of en wanneer we bij moeten sturen.” Daarnaast initieert de taskforce workshops en voorlichting in media. Ook sloot de sector zich aan bij het meldpunt voor de culturele sector Mores; <https://mores.online>. Daar kunnen slachtoffers en getuigen of omstanders incidenten melden en worden bijgestaan door professionele vertrouwenspersonen.

Wordt vervolgd.

KLASSIEK

Onverzettelijk

Dat het muzikleven hard kan zijn, heeft Ella van Poucke aan den lijve ondervonden. De celliste geeft er echter geen concert minder om.

Door Guido van Oorschot

Foto: Juan-Carlos Villarroel

Ella van Poucke (28) kan zich niet herinneren dat ze ooit heeft besloten van cello spelen haar beroep te maken. "Van het een kwam gewoon het ander. Mijn ouders zijn allebei musicus, er hing altijd een grote vanzelfsprekendheid omheen. Toen ik tien was, ging ik al naar de jongtalentklas van het conservatorium. Ik was zo intensief met muziek bezig, dat het logisch was er mijn vak van te maken."

ARTISTIEK GEZIN

Toch ging bij de Van Pouckes niet alles van een leien dakje. Behalve Ella was er meer kunstzinnig talent dat aandacht vroeg. Broer Nicolas werd een gezocht pianist. Zus Anna speelde viool. Broer Timothy danst bij Het Nationale Ballet. Instrumenten, les, bladmuziek, snaren, halen en brengen: voor hun ouders was het vaak een puzzel. Om tijd te besparen, kregen de kinderen thuisonderwijs. En toen het financieel tegenzat, begonnen vader en moeder een vegetarische lunchroom in Almere. "Voor mij voelde het alsof alles vanzelf op mijn pad kwam", zegt Ella van Poucke. "En zo gaat het eerlijk gezegd nog steeds. Qua carrière ben ik geen pusher, in netwerken niet zo'n ster. Toch heb ik meer dan genoeg om handen."

Zo treedt ze als solist op bij orkesten in binnen- en buitenland. Kamermuziek speelt ze van Parijs tot Berlijn. Dit seizoen schittert ze als *artist in residence* van TivoliVredenburg in Utrecht. En al is ze jong, ze geeft les aan het Conservatorium van Amsterdam. "Ik was verbaasd dat ze me die kans gunden. Het is fijn om Amsterdam als basis te hebben."

MUZIEKPRIJS MISGELOPEN

Dus een rimpelloze carrière? Niet steeds. Eind 2021 haalde Ella van Poucke het nieuws. Ze leefde toe naar de uitreiking van de Nederlandse Muziekprijs. Voor deze hoogste onderscheiding van staatswege had ze een traject doorlopen van drie jaar, met extra lessen en een mentor. Maar onverwacht besloot de jury dat een internationale solistencarrière er voor haar niet in zat. Ze kreeg het slechte nieuws in een gesprek met de voorzitter. Van Poucke was, zei ze destijds in *de Volkskrant* 'nog nooit zo kleinerend en sadistisch toegesproken'.

Onderzoek wees uit dat er aan de procedure van de Nederlandse Muziekprijs van alles rammelt. 'Mijn klachten zijn serieus genomen, dat is mooi. Maar ik had wel gehoopt op meer begrip. Tot op de dag van vandaag tast ik in het duister waarom ik die prijs niet heb gekregen. Ik hoef hem niet alsnog, ik heb het achter me gelaten. Gelukkig speel ik er niet minder om. En de reacties vanuit de muziekwereld deden me goed. Zo van: eindelijk eens iemand die er iets van zegt."

Ook die onverzettelikheden kreeg ze van huis uit mee. Als je een droom hebt, zei haar moeder, laat je die dan niet ontnemen doordat er toevallig één iemand niet in je gelooft. Ella van Poucke: "Ik had er nooit zo bij stilgestaan dat de muziekwereld hard kan zijn. Bij negatieve kritiek is het inderdaad cruciaal om in jezelf te blijven geloven."

TATIANA ROSA (31) IS AUDIOVISUEEL KUNSTENAAR

HOE DOET ZE HET?

HOE WORD JE AUDIOVISUEEL KUNSTENAAR?

"Ik deed mijn bachelor en master als fluitiste klassieke muziek in Lissabon. Ik werkte daar ook een tijdje als fluitiste. Daarna kwam ik naar Amsterdam om mijn master 'live electronics' te doen. Dan leer je analoog en digitaal werken, je past alle soorten techniek toe, alles wat je op het podium kunt gebruiken."

WAAROM NAM JE DIE STAP NAAR 'ELECTRONICS'?

"Ik hou van uitdagingen. Ik hou ervan om met elkaar het experiment aan te gaan. Of dat nu een door mij bedacht experiment is, of een experiment in opdracht. Ik ben iemand die niet snel nee zegt, maar altijd: 'ik weet nog niet precies hoe, maar laten we kijken of het lukt'."

WAT VOOR PROJECTEN DOE JE OP DIT MOMENT?

"Nog steeds speel ik af en toe fluit, maar dat zie ik nu veel meer als een van de 'instrumenten' die in mijn gereedschapskist zitten. Verder ben ik met minstens vier projecten tegelijk bezig, waarvan sommige nog niet voldoende financiering hebben om erover te kunnen vertellen. Dat is lastig van dit vak; je moet altijd vooruit denken en maar afwachten of het lukt. Een van mijn eigen projecten heet *Seeing Quintuple*. Ik werk er met vijf makers aan. Het is een meerdelig project, een onderzoek naar de vijf sterren in het sterrenbeeld Maagd. Elke ster staat voor één discipline. We zijn nu bezig met een uitvoering met aandacht voor de eerste twee sterren. Er wordt tekst, zang, video en Nederlandse 'gebarentaalzang' in verwerkt. In juli gaan we optreden."

Door Jowi Schmitz
Foto: Minke Faber

- **Hoogste jaaromzet:** "€35.000 netto (bruto freelance-inkomsten, exclusief baan)"
- **Laagste jaaromzet:** "€10.000 (bruto, in coronatijd)"
- **Muzikantenkosten:** "Ik koop altijd nieuwe spullen voor mijn studio, die al €400 per maand kost. Afgelopen jaar kocht ik bepaalde speakers voor €900, en daarna had ik ook andere speakers nodig, die kostten ook €900. Plus een synthesizer van €1.000"
- **Grootste uitspatting dit jaar:** "Dit jaar kocht ik nog niks, maar ik heb al wel iets nieuws op mijn verlanglijst. Weer een synthesizer, met weer een ander geluid"

www.tatianarosa.info

Uiteindelijk moeten alle onderdelen samenkomen. Dan zie je alle vijf sterren in een installatie met beeld, geluid en taal. Als je me vraagt of ik een cd zou willen maken, dan zou ik dát wel willen vastleggen, het geluid wat die installatie voortbrengt. Een soort 3D-cd."

IS DEZE SITUATIE IDEAAL?

"Ik heb de luxe dat ik kan kiezen wat ik wil doen, zonder me daarbij te hoeven laten leiden door geld. Maar geld is wel een thema in mijn leven. Geld in combinatie met tijd. Er bestaan in het audiovisuele veld bijna geen stipendia waarmee je je eigen praktijk voor langere tijd kunt ondersteunen. Dat betekent dat al mijn tijd in het teken van een specifiek project staat, er blijft weinig ruimte voor eigen onderzoek. Heel graag zou ik meer onderzoeksräume willen, maar dat is elke dag een gevecht met mezelf, mijn opdrachten en mijn agenda."

LUKT HET OM ROND TE KOMEN VAN DE MUZIEK?

"Ja, hoewel ik ook een baan heb voor een paar uur per week aan het Conservatorium van Amsterdam, als onderzoeksassistent."

INVESTEER JE IN JE CARRIÈRE? HOE DAN?

"Naast tijd en toewijding investeer ik ook veel geld. Er zijn altijd spullen die ik wil kopen, en softwarelicenties. Ik wil ook naar festivals om inspiratie op te doen en op de hoogte te blijven."

EEN VROUW IN DE TECHNISCHE HOEK VAN DE MUZIEK, ZIJN MANNEN DAAR AL AAN GEWEND?

"Dat is een verhaal op zich. Maar laten we het zo zeggen: als ik mijn voorstelling *No-One Show* speel, samen met twee mannelijke muzikanten/makers, dan lopen de technici van een zaal dikwijls naar hen toe en zelden naar mij."

HOE DENK JE OVER NABURIG RECHT? HEB JE ER OOK WAT AAN?

"In Portugal speelde ik veel mee op cd's, hier moet ik dat nog gaan doen. Doordat ik zoveel met live performers werk, ligt een cd minder voor de hand. Maar het is absoluut een belangrijk doel in de toekomst."

WAAR DOE JE HET ALLEMAAL VOOR?

"Ik herinner me de eerste keer dat ik door het Askol|Schönberg werd gevraagd om samen te werken. 'Wow, it's these guys', dacht ik toen. Dat voelde – en voelt nog steeds – als een grote eer. Wat ik ook elke keer geweldig vind, is het publiek. Dat iemand na afloop naar je toekomt en simpelweg 'dank je wel' zegt. Dat klinkt eenvoudig, maar op mij maakt dat diepe indruk. En tot slot: ik heb een *residency* bij Splendor, een concertzaal in Amsterdam gerund door muzikanten. Ik mag er gebruikmaken van de ruimtes en meedenken met projecten. Mijn residency loopt binnenkort af, maar ik hoop heel erg dat ik er mag blijven. Samen met anderen werken, daar doe ik het ook voor."

DE WAARDE VAN MUZIEK

Elke zaak heeft een eigen publiek en een eigen sfeer. Die sfeer wordt mede bepaald door het interieur, de bediening – en vaak ook door de muziek. Sena Magazine praat met Jolijn Middelhoff van restaurant Pasta e Basta in Amsterdam.

Door Jimmy Tigges

Foto: Minke Faber

Een Italiaans restaurant met zingende bediening. Geen karaoke-achtige tafelen, maar conservatoriumstudenten en andere professionele vocalisten die live muzikaal entertainment brengen tijdens het diner. Een concept dat gestoeld is op twee grote liefdes van oprichter Hans Duijf, tevens bedenker van het Prinsengrachtconcert: de Italiaanse keuken en mooie muziek.

“Wij bieden een avondvullend programma”, vertelt huidig eigenaar Jolijn Middelhoff, die zelf ook haar muzikale bijdragen levert. “Als de mensen binnenkomen, speelt onze pianist iets klassieks of rustige nummers, een beetje in Italiaanse sferen. We beginnen daarna met mooie luisterliedjes, gaandeweg gaat het meer richting uptempo. Het repertoire varieert van operaliederen van Mozart en Puccini tot jazznummers van Nat King Cole en liedjes van Adele, Aretha Franklin, Etta James, maar ook van wat populairdere artiesten als Bruno Mars, Justin Timberlake, Dua Lipa of de disco van Earth, Wind & Fire, Tina Turner, Diana Ross of Whitney Houston.”

De precieze *setlist* staat niet van tevoren vast. “Afhankelijk van hoe de gasten reageren, bouwen we het programma op. Soms luisteren ze vooral, andere keren zingen en klappen ze meteen mee. Dat bepaalt wat we gaan doen. Naarmate de avond vordert, gaan de voetjes van de vloer en heerst de gezelligheid.” Op sommige avonden volgt er na het diner nog een hoofdact, in de vorm van een artiest als Trijntje Oosterhuis, Alain Clark of Shirma Rouse.

Voor een optimale beleving zijn door de hele zaak speakers aangebracht. “Het geluid moet als een deken over je heen vallen en niet in één hoek heel hard klinken en elders onhoorbaar zijn. Het voelt een beetje als een concertzaaltje, het geluid komt overal vandaan.” Alleen operaliederen worden onversterkt gezongen, zonder microfoon. “Dan toveren we het restaurant echt even om in een concertzaal en kan je in complete stilte genieten van een prachtige aria.”

Elke zanger(es) heeft zijn of haar specialiteiten, voor Middelhoff zijn dat jazz-, soul-, disco- en popcovers. “We hebben een hecht team dat hier al jaren werkt. Ook als ik nooit meer zou zingen, ben ik hier verzekerd van

een plek waar ik altijd muziek tot mij kan nemen. Ik kan onwijs genieten van nieuwe, jonge talenten die boven zichzelf uitstijgen.”

Regelmatig brengen teamleden het tot grotere bekendheid, zoals *Idols*-finalist David Gonçalves en sopraanzangeres Eva Maria Westbroek. “Er gaat wel eens iemand zijn eigen weg, maar er komen ook artiesten terug na bijvoorbeeld een musicaltour. Dit is een plek waar je gegarandeerd twee of drie keer per week kan optreden voor publiek. Dat is voor jonge artiesten een enorme leerschool. Dat heb ik zelf ook zo ervaren.”

www.pastaebasta.nl

“NAARMATE DE AVOND VORDERT, GAAN DE VOETJES VAN DE VLOER EN HEERST DE GEZELLIGHEID”

PASTA E BASTA

COLUMN HENK WESTBROEK

OH JA, DA'S WAAR OOK!

‘Oh ja, da’s waar ook’, bedacht ik toen een redacteur van dit blad me eraan herinnerde dat ik al een dag eerder dit stukje had moeten inleveren. En tien minuten later toen de huisarts belde waarom ik mijn prikje niet was komen laten zetten, dacht ik alweer ‘Oh ja, da’s waar ook’. Zolang je nog weet wat je vergeten bent is er geen sprake van dementie, want dement word je pas als je niet eens meer weet wat je vergat. Dat is een kleine troost, maar ja een kleine maaltijd is ook beter dan helemaal geen maaltijd. De meeste mensen met een slordig geheugen worden na het ‘Oh ja, da’s waar ook’-moment overvallen door een gevoel van milde schaamte, waarbinnen de wens leeft om de belofte zo snel mogelijk alsnog na te komen. Dus de meeste mensen halen dan snel het vergeten pakje op bij het pakjesafhaalpunt, betalen de rekening die ze niet betaalden of bellen de assistent van de huisarts om met een laf smoesje een nieuwe prikafspraak te maken. Zo zijn gewone mensen.

Beroepsbestuurders daarentegen zijn geen gewone mensen, die zijn anders. Ze beloven wel eens wat, maar hebben zelden de behoefte die belofte na te komen. Toen de minister van omroepgeld gevraagd werd waarom maar een stuiver van elke extra euro (die voor artiesten beschikbaar gesteld was om

ze tijdens de coronalockdown te helpen overleven) in de portemonnee van een artiest terechtkwam? Toen bleek de minister, anders dan zijn ambtenaar die het me had ingefluisterd, van niets te weten. Binnen een paar maanden zou hij de Kamer informeren. Maar ook na verschillende ‘Oh ja, dat is waar ook’-reacties van hem, bleef hij zwijgen. En een Kamerlid wil niet steeds hetzelfde blijven vragen, want dan vinden de Kamerleden die niks met kunstenaars hebben hem een zeikerd. Bovendien zijn er ondertussen veel nieuwe en belangrijke problemen signaleerd, waarover ook dringende vragen gesteld moeten worden. Die misschien *wel* beantwoord gaan worden.

En Lisa Boersen en Carel Kuyl dan? Die namens de NPO schriftelijk en op hoge toon aan de voormalig hoofdredacteur van dit blad beloofden mijn leugens te ontzenuwen? Die heb ik in dit blad vijf keer aan hun belofte herinnerd, wat geen reactie ontlokte. Misschien dachten ze ‘Oh ja, dat is waar ook’, om vervolgens te beseffen dat ik nou eenmaal een zeurkous ben. En dat die 9,5 miljoen van de tien miljoen die voor extra kunstprogramma’s beschik-

baar gesteld was, nou eenmaal al is uitgegeven; aan de verkeerden weliswaar, maar toch, uitgegeven is foetsie!

In het volgende magazine kom ik hier niet op terug. Want steeds hetzelfde verhaal in iets andere woorden wordt voor u net zo eentonig als onafgebroken naar hetzelfde liedje luisteren. Mocht in de toekomst iemand me eraan herinneren dat ik de handdoek in de ring heb gegooid? Dan wijs ik erop dat ik dat op deze plek beloofd heb. En hoop ik weg te komen met een ‘Oh ja, da’s waar ook’.

BEROEPSBESTUURDERS ZIJN GEEN GEWONE MENSEN. ZE BELOVEN WEL EENS WAT, MAAR HEBBEN ZELDEN DE BEHOEFTE DIE BELOFTE NA TE KOMEN.

“HOE LANGER HET BEELD VERWEERT, DES TE MOOIER”

Hoe gaan wij om met ons muzikaal erfgoed in de openbare ruimte? Sena Magazine reist door het land, op zoek naar standbeelden en andere artistieke huldeblijken. Limburg eert André Rieu en Toon Hermans, maar ook zijn populaire streektaalzangers en, natuurlijk, Mister Pinkpop...

Tekst en foto's: Jimmy Tigges

Vijftig jaar Pinkpop, vijftig jaar Jan Smeets. Aanleiding voor de gemeente Landgraaf om de festivalbaas tijdens de editie van 2019 te eren met een borstbeeld nabij het festivalterrein. Lokaal kunstenaar Alexander Taratynov had knap werk verricht, volgens Jans vrouw Tilly in De Limburger: “De gelijkenis is treffend. Als je snel kijkt, zie je de ietwat arrogante blik die Jan wel eens kan hebben. Maar als je de

buste wat beter bestudeert, zie je ook zijn zachte karaktertrekken.” Smeets zelf was blij en trots, vertelde hij in De Telegraaf: “De kunstenaar heeft er echt iets van gemaakt. Hij lijkt ook nog.” Een man op leeftijd met jeugdige uitstraling, had de beeldhouwer voor ogen. En dus draagt bronzen Jan een T-shirt met Rolling Stones-logo en een spijkerjasje. Een dag later werd ook nog een mans-

hoog bronzen beeld van de verbaasde Smeets onthuld. Cadeautje van Mojo Concerts. Met zijn onafscheidelijke Nokia in de hand verwelkomt Jan recht tegenover de ingang de binnenstromende festivalgangers. De Rotterdamse kunstenaar Herman Lamers zette hem op een fruitkistje, een knipoog naar de boomgaard achter Smeets’ huis. Drie andere kistjes staan klaar voor wie met hem op de foto wil.

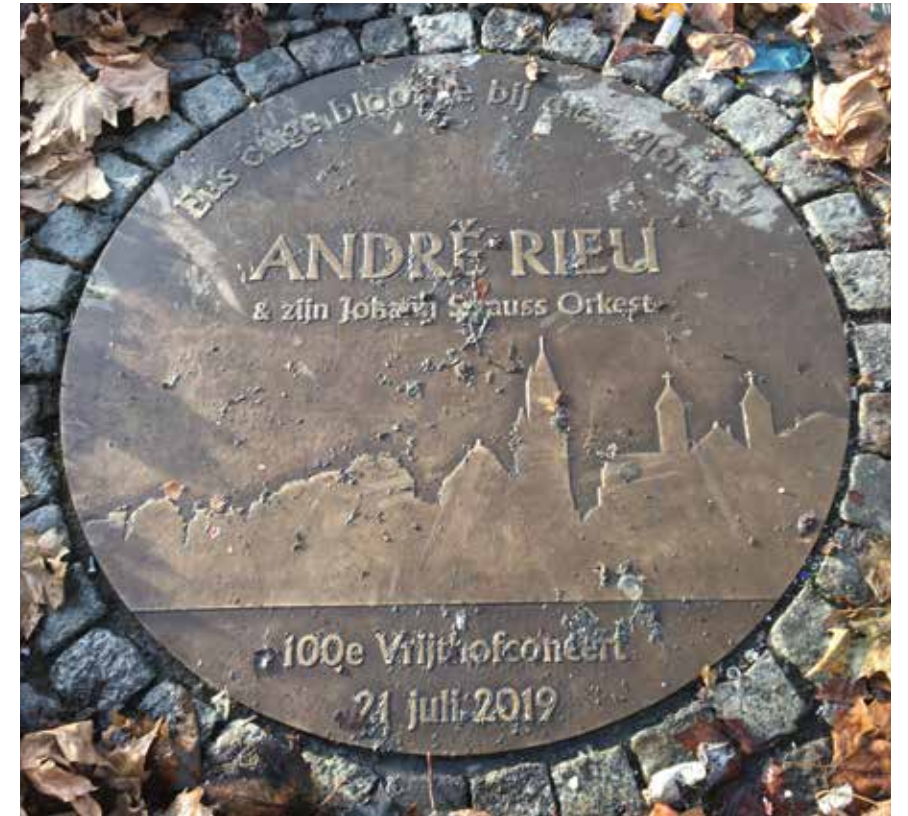
“We hebben iets gemaakt dat ook *very instagrammable* is...”, speechte een Mojo-vertegenwoordiger. “Jammer dat de gemeente op eenzelfde soort idee kwam, maar dat van ons is groter en mooier...” Merkwaardige sneer.

VERPOPZAKT

Minstens zo verrast was André Rieu, toen Maastrichts burgemeester Annemarie Penn-te Strake tijdens zijn honderdste Vrijthofconcert, op 21 juli 2019, plotseling het podium betrad. “Wij gaan dit moment markeren”, sprak de burgemeester. “Uit dankbaarheid voor alles wat *ons jungske* heeft gedaan voor de stad, samen met zijn fantastische orkest.” Er werd een replica van een plaquette onthuld die, vertelde zij, onder het podium zou komen te liggen. “Tot in lengte van dagen, eeuw na eeuw.”

“Ik ben helemaal verpópzakt”, reageerde de violist, wat volgens mestrechttaol.nl zoiets betekent als: ‘door get oonverwachs gei woord mie kinne oetbringe’. Rieu hielp zelf mee met de aanleg van de ronde bronzen plaat, die voorzien is van een opschrift, een karakteristiek silhouet van het Vrijthof plus een regel uit het Maas-trichts volkslied.

Het ter plekke bezichtigen wordt bemoeilijkt als we langskomen tijdens de laatste opruimfase van de kerstmarkt, op met hekken afgesloten terrein. De omvangrijke tegel komt dankzij een

behulpzame opzichter met bezem pas na lang zoeken besmeurd vanonder een grote berg boombladeren tevoorschijn. Toch een tikkeltje ontlusterend, voor een voor de eeuwigheid bedoeld huldebetoen. Meer eerbewijs hangt sinds 2015 aan de gevel van het huis in het stadspark waar de musicus opgroeide. Het door Désirée Tonnaer ontworpen reliëf bestaat uit een natuurstenen stadsplattegrond en een bronzen lakzegel met Rieus handtekening. De zegel symboliseert het stempel dat Rieu – ook als economische factor – op de stad drukte.

REINIGINGSBEURT

Maastricht eert Rieu, Sittard zijn stadszoon Toon Hermans (1916-2000). De grote cabaretier schreef en zong klassiekers als *24 Rozen* en *Mien Waar Is Mijn Feestneus?*, dé carnavalshit van 1968. Een niet te missen blikvanger is zijn 9 meter hoge portret op de toneeltoren van het naar hem genoemde theater, vergezeld van de liedtekst ‘Maar ik ben iemand van een kleine stad, een lieve stad’, uit zijn ode aan zijn geboorteplaats. Het kunstwerk, van Frans Wijnen van bureau FWP

Architectuur, bestaat uit flinterdunne, verzinkte en gecoate staalplaten. Minstens zo indrukwekkend is het levensgrote bronzen beeld van de Haagse kunstenaar Loek Bos. Hermans in karakteristieke houding: in de linkerhand een microfoon, zijn rechterarm rustend op de standaard. Opgetrokken wenkbrauwen, glimlach om de mond. Wijlen Jos Brink onthulde de creatie in januari 2003 bij wat toen nog de Stadsschouwburg heette.

gemeentelijke opslagruimte, staat hij nu voor museum De Domijnen. In 2001 werd bij het Toon Hermans-huis, een inloophuis voor kankerpatiënten en hun naasten, al een 110 centimeter hoog beeldje van Hermans geplaatst, gemaakt door beeldhouwster Wilhelmina Maas. Op een zijmuur is een vrije bewerking van een pen-tekening van Hermans aangebracht. Tegenover Begijnenhofstraat 5, waar hij deels opgroeide, staat op een hoge sokkel nog een buste van Hermans, vervaardigd door Diny van Gansewinkel, bewoonster van de straat.

GRIEZE BAARD

‘Zitterd is greutsj op zien Zitterder’ (Sittard is trots op zijn inwoners), luidt het bijschrift van de fraaie, metersbrede muurschildering van graffitikunstenaar Werner Zwakhalzen nabij een centrale parkeerplaats. Hij beeldde Hermans prominent af tussen plaatsgenoten Zefke Mols (1874-1955) en Jo Erens (1928-1955). Mols was een ‘sjtadsprofete’, volgens de ode die troubadour Erens wijdde aan de bekende straatfiguur ‘mit zien grieze baard en piepke in de mōndj’. Beiden kregen ook een eigen monument. Bariton Erens is, met gitaar op schoot, in steen te vinden voor het naar hem genoemde Jochem Erenshoes. De plek waar repeterende koren, kapellen en harmonieën de Zitterdse liedcultuur doen voortleven ligt dichtbij het Jo Erentsplantsoen, waar het kunstwerk van Gene Eggen in 1981 werd onthuld. Erens, bekend om zijn warme en volle stem, was een geliefd streektaalzanger in Nederlands én Belgisch Limburg. Naast *Zefke Mols* was *Limburg Mie Landj* zijn bekendste nummer. Hij was pas 26 toen hij aan een hersenbloeding bezweek. Zijn begrafenis trok duizenden mensen.

Aan het geboortehuis van stadgenoot Frits Rademacher (1928-2008), tegenover de Petruskerk, hangt sinds 2018 een bijzonder fraai reliëf. Rademacher, evenals Erens gerekend tot de ‘Grote Vijf’ van de Limburgse troubadours, maakte in de jaren vijftig tot ver in Vlaanderen furore. Zijn invloed op de huidige Limburgse muziekcultuur is

“Het standbeeld symboliseert Toon zoals hij was: flamboyant in de kleuren van zijn schilderijen, maar simpel in zijn voorkomen”, citeerde De Telegraaf uit Brinks toespraak. In 2016 verkaste het beeld naar de lokale vestiging van V&D, als onderdeel van een ‘belevings-expositie’ rond Hermans’ honderdste

geboortedag. Buiten op de Markt onderging Toon eerst een grondige reinigingsbeurt, berichtte sittard-geleen.nieuws.nl. ‘Nadat de borstel erover was gegaan werd het beeld met een gasbrander behandeld en met behulp van was weer van een mooie patineringsvoorzien’. Na drie jaar verblijf in een

‘SJMEETS LIJKT EEN LIEJESSUPERMARKT WAAR VOOR ELKE ARTIEST WEL IETS TE VINDEN IS’

jes hebt geschreven en doorgaat voor ‘misschien wel de meest productieve liedjesschrijver van Limburg’, verdient je zeker een monument. We hebben het over muzikant, zanger, auteur en schilder Guus Smeets. Geen artiest of hij schreef er wel teksten of muziek voor, zowel feestnummers als gevoelige ballades. Onder hen landelijk bekende acts als Beppie Kraft, Frans Theunisz en de Nachraove (*Ach Wat Is ‘t Leve Sjoen*), Sjef Diederer en Schintaler (*Greumelevla*). ‘Smeets lijkt een liedjessupermarkt waar voor elke artiest wel iets te vinden is’, schreef Wiel Beijer in 2006 in *De Limburger*, waarna hij hem citeerde: “Ik schrijf voor iedereen die dat vraagt een passend lied. Soms in een half uur, een andere keer doe ik er twee dagen over.” Smeets werd in 1948 geboren in Valkenburg en overleed in april 2020 in Sittard ten gevolge van COVID-19. Exact twee jaar later werd zijn buste onthuld, naar een idee van Kunst- en Cultuurraad Valkenburg. Het werk van kunstenaar Wil van der Laan staat op een zwevende hardstenen plaat, bevestigd aan de mergelstenenwand van de Geulpoort. Via een QR-code kun je zijn *Geul Ich Wil Dich Huere* beluisteren,

groot. Het reliëf, een idee van volks-cultuurvereniging Veldeke Krènk Zitterd en vervaardigd door beeldhouwer Sjra Schoffelen, toont de bard met gitaar, omkaderd door bladmuziek, *sjoenkelend* publiek en kerkklokken. Zo worden zijn twee bekendste liedjes verbeeld: *‘t Huikske*,

ofwel ‘het hoekhuis’, en zijn pièce de résistance *Loeënde Klokke*: ‘Bim bam bim bam, klokke van Limburg mien landj’.

SUPERMARKT

Als je honderden, volgens Wikipedia ‘waarschijnlijk zelfs duizenden’, lied-

‘EÉN KEER PER JAAR, ZOLANG IK LEEF, HOUD IK HET BIJ MET ANTIEKWAS’

een lofzang op het riviertje dat door Valkenburg loopt. In 1999 oorspronkelijk uitgevoerd door Ezzebleef, het duo waarvan Sjmeets deel uitmaakte. ‘Geul iech bin gebore, es ‘n kind van diech’, zingt hij, ‘goan iech oats verlore, geis doe wiejer zonder miech.’ Hij is als kind van de rivier geboren, maar als hij er niet meer is zal de Geul blijven stromen, zo was hij zich bewust van de vergankelijkheid van de mens. Een buiten Limburg wellicht onbekende naam, met een enorme staat van dienst.

ONNOZELE HALZEN

Over de Geul gesproken. ‘Die goede, brave Frater! Daar stond hij opeens op het podium van het Kurhaus, die gedenkwaardige 12e oktober 1963’. Zo begint de hoestekst van het premieplaatje van de CCGC (Commissie Collectieve Grammofoonplaten Campagne) uit 1964. Frater Venantius uit Schin op Geul, die zich tijdens een legendarische uitzending van het Grand Gala du Disque onsterfelijk maakte met zijn grappen met een zachte g, afgewisseld met een pakkend refrein: ‘Zeg maar ja tegen ‘t leven, ja tegen ‘t leven / Met je amen en je glorie ja jochei / Zeg maar ja tegen ‘t leven, ja tegen ‘t leven / Anders zeg ‘r ‘t leven nog nee.’ De persiflage door cabaretier Wim Sonneveld van een jolige geestelijke met Limburgse tongval werd in katholieke kringen gemengd ontvangen. Werden Limburgers hier niet weggezet als onnozele halzen? Van de single gingen niettemin een kwart miljoen exemplaren over de toonbank. In mei 2014 onthulde Schins burge-meester Martin Eurlings een bronzen beeld van de zingende kloosterling. De maakster, kunstenaars Nelly Vincken uit Valkenburg, toonde zich content in een reportage van de regionale tv-zender L1: “Hoe langer het beeld verweert, dus buiten staat, des te mooier wordt ‘t. Eén keer per jaar, zolang ik leef, houd ik het bij met antiekwas.

Dan komt met het groen dat bruine, kun je er ook even die glinstering van het brons uit halen.” Het initiatief kwam van Heemkundevereniging Schin op Geul. Dankzij Frater Venantius (‘Wil je nog een peul, zeggen ze in Schin op Geul’) werd het kerkdorp bekend en dat was vijftig jaar later wel een fysieke huldeblijk waard. Volgens voorzitter Fon Weusten kwamen steeds meer toeristen naar het dorp, dankzij Sonnevelds typetje. Ze stelden de gekste vragen, zoals ‘waar ligt het klooster waar hij gewoond heeft?’ En: ‘Leeft ‘ie echt nog?’. Recente-lijk werd op kosten van de gemeente een nieuwe schijnwerper geïnstalleerd in het officieel tot Frater Venantius Heukske omgedoopte plantsoen, zodat de frater ook ‘s avonds goed zichtbaar blijft voor passerende toeristen.

NIKKELN NELIS

In zijn geboorteplaats Utrecht is de ca-

baretier al eens verbeeld als Nikkelen Nelis, in wiens hoedanigheid hij zong over een gevallen vrouw: ‘Zij kon het lonken niet laten, zij lonkte naar iedere man...’. De in 1985 elders onthulde creatie van beeldhouwer Johan Jorna staat nu nabij Sonnevelds geboortehuis in de wijk Lombok. Ook Madurodam heeft sinds begin deze eeuw zijn subtiële eerbetoon. Het park haakte in op een door Sonneveld bezongen miniatuurvrouw- tje dat plotseling in zijn leven opduikt: ‘Margootje, Margootje, mijn klein cupidootje / Margootje, Margootje, uit Madurodam.’ Ze blijkt daar getuige het aangebrachte naambordje achter de ramen op de Walletjes te zitten. *Frater Venantius, Nikkelen Nelis* en *Margootje* zijn drie eerbetonen aan drie fictieve personages uit een en hetzelfde programma: *Een Avond Met Wim Sonneveld*, uit 1963. Opmerkelijk.

IN MEMORIAM ANNE SEVINGA (1951-2023)

Op 12 januari jl. is Anne Sevinga overleden. Van 1994 tot 2015 is Anne in uiteenlopende functies werkzaam geweest bij Sena. Lange tijd was hij voor het Nederlandse bedrijfsleven ‘het gezicht van Sena’. Met zijn nooit aflatende optimisme en vrolijkheid was hij altijd nadrukkelijk aanwezig.

Sena moest zich invechten in de markt, zoals dat werd genoemd. Dat was een taak die Anne wel was toevertrouwd. Met zijn van huis uit meegekregen militaire discipline werden ‘betalingsplichtigen’ tegemoet getreden. Dit viel niet altijd in goede aarde.

Een anekdote uit de begintijd van Sena is dat er een stapel bakstenen, met de factuur van Sena daarop gebonden, op de stoep van het kantoor van Sena werd aangetroffen. Daar was een mededeling aan toegevoegd: als er een aanmaning zou worden verstuurd, zou de stapel stenen de volgende keer binnen liggen. Door zijn verbindende manier van communiceren, zorgde

Anne ervoor dat dit soort excessen daarna niet meer voortkwam.

Als je Anne één keer ontmoet had, bleef er een blijvende indruk achter. En dat was absoluut niet alleen vanwege zijn kenmerkende snor. Anne was een warme persoonlijkheid, goedlachs, hij had een groot gevoel voor humor en was zeer attent naar al zijn relaties. Dat gold zeker ook voor collega’s. Met oprechte belangstelling voor de privé-situatie stond hij altijd klaar voor een praatje met iedere collega. Het Sena-team groeide, mensen kwamen en gingen, maar Anne Sevinga bleef.

Er zijn geweldig mooie resultaten geboekt in de opbouw- fase van Sena. Dat trok ook internationale aandacht. De hulp van Anne werd ingeroepen door veel landen waar vergelijkbare organisaties ook van de grond af aan opgebouwd moesten worden.

Anne heeft een groot internationaal netwerk opgebouwd, en is dat ook

altijd zorgvuldig blijven onderhouden. Dat zag je ook aan de enorme hoeveelheid condoleanceberichten vanuit alle windstreken op Facebook.

Zijn hele leven had Anne al te kampen met gehoorproblemen. Daarbij kwamen tinnitusklachten, die op enig moment zo ernstig werden dat zijn pensionering vervroegd moest worden in 2015.

Doordat hij in 2021 met corona werd opgenomen in het ziekenhuis werd min of meer bij toeval vastgesteld dat hij aan leukemie bleek te lijden, de ziekte waaraan hij uiteindelijk overleed.

Dat kwam als een schok voor vele (oud)collega’s. Sena is Anne Sevinga veel dank verschuldigd voor zijn grote bijdrage aan waar we nu staan.

Markus Bos
CEO Sena

SENA MAAKT MOGELIJK

Professionele muzikanten kunnen voor hun albumproductie financiële steun aanvragen bij het Sena Muziekproductiefonds. Wie zijn die artiesten en wat hebben ze eraan? We vragen het zangeres/componist Emmie te Pas van Meika.

‘MELODISCHE VERHAALLIJNEN RECHT UIT HET HART’

Door Jimmy Tigges
Foto: Minke Faber

“Man man man man, dit is wel even een momentje hoor.” Met trots kondigde bandleider Emmie te Pas begin januari op Facebook de officiële release aan van Meika’s debuutalbum *Shimmer* op cd, lp en alle online streamingplatforms. Haar hele leven heeft ze hiervan gedroomd; een eigen plaat met eigen muziek, die ze omschrijft als ‘een mix van soulgrooves en jazzimprovisatie,

met melodische verhaallijnen recht uit het hart’.

Het was nogal een zoektocht om tot iets te komen wat honderd procent goed voelde, vertelt ze desgevraagd. “Op het conservatorium glip je van geluk naar ongeluk. Je probeert van alles uit, valt door de mand en daarna gaat het weer hartstikke goed. Het is - heel cliché - vallen en opstaan. Als de intrinsieke motivatie niet zo groot was geweest, had ik wel een keer gezegd, zeker in coronatijd: laat maar. Maar de liefde en passie zijn te groot om het te laten liggen. Klinkt een beetje zwaar, maar in de muziekwereld gaat het niet allemaal van een leien dakje. En natuurlijk is een plaat maken in coronatijd niet de meest vruchtbare situatie. Ik zat vooral thuis veel te schrijven. Je stuurt dingen naar elkaar op, maar je krijgt geen kans om met elkaar te spelen voordat je de stukken gaat opnemen.”

MAGIE

In New York volgde Emmie een master songwriting aan een conservatorium en dompelde zich onder in de moderne jazz. “Op elke straathoek spelen waanzinnige muzikanten. Ik heb er kunnen sparren met inspirerende mensen en met een eigen bandje opgetreden. Dat was supergaaf.” Ze liet zich inspireren door jazzartiesten als Gretchen Parlato, Avishai Cohen en Kneebody, maar ook soulzangeressen als Jill Scott en Erykah Badu. Hun overeenkomst? “Het hele lyrische, in de melodielijnen, en toch heel erg deel uitmaken van de instrumentale sectie. Qua timing in sync met de instrumentale achtergrond. Ik wil ook dat mijn zang gelijk ligt aan het instrumentale deel. Dan voelt het voor mij als één geheel.” Terug in Nederland zocht ze zorgvuldig haar muzikanten uit. “Alles moest kloppen: het muzikale plaatje, maar ook de persoonlijkheden. Er moest een klik zijn, omdat het zoiets persoonlijks is. Het moest echt goed voelen.” Ze vond een drummer, een bassist, een

trompettist en een toetsenist en doopte haar band Meika. Daarvan verwijst ‘Mei’ naar haar eigen naam en ‘ka’ naar haar jong overleden zusje Franka. Als eerbetoon aan haar.

“Het gevoel dat ik altijd bij mij draag is genieten van het moment. Dat zit ook in het vrije van onze muziek, bij optredens ontstaan dingen *on the spot*. De muzikanten hebben veel vrijheid om dingen uit te proberen binnen de kaders die ik voor hen heb gezet. Het is mijn muziek, maar je hoort er hun persoonlijkheid in terug. Wat zij ermee doen is net dat beetje magie dat eroverheen komt.”

EXTASE

Mede dankzij de bijdrage uit het Sena Muziekproductiefonds kon de band de Haarlemse Studio Exalto intrekken voor de opnamen. “We zaten die vier dagen ook in een airbnb in Haarlem, om daar samen alles terug te luisteren en een keuze te maken uit de verschillende, in één keer opgenomen takes. Het is vooral die hele studioweek waar het meeste Sena-geld naartoe is gegaan. We waren er enorm blij mee.” Het zakelijk deel verzorgt ze vooralsnog in eigen beheer. “Een bewuste keuze om dat allemaal zelf een keer te doorlopen. Ik vind het fijn om te begrijpen hoe het werkt en te weten waarnaar ik op zoek ben *als* ik het wil uitbesteden.” Het artistieke en het zakelijke botsen wel. Eigenlijk wil ze gewoon schrijven en spelen, maar wordt ze overweldigd door alles wat erbij komt. “Dat is ook de extase die ik voelde toen de plaat uitkwam, dat ik ‘m vasthield en dat ik dacht: ja, dit is het en dit is niet alleen mijn artistieke proces dat ik heb doorlopen. Dit is ook al het auteursrechtgeneuzel dat erachter zit en registreren daar en daar. Ik snap hoe het werkt, maar de volgende keer mag iemand anders dat op zich nemen. Ik ben wel blij om het zelf te hebben kunnen doen en ben er ook wel trots op.”

Het leed dat tinnitus heet

“HET IS EEN INTERESSANT FENOMEEN DAT MUZIEK HARD-HARDER-HARDST MOET”

Plotseling heb je een piep, brom, zoem of suis in je oren. Continu, dag en nacht. Je gaat ermee naar de huisarts, die je vertelt dat je ermee zult moeten leren leven. Zeker 20% van de professionele muzikanten kan erover meepraten. Waaronder componist Stephen Emmer, die de stichting Artists Against Tinnitus opzette: “Dit is het nieuwe roken.”

Door Olivier de Neve Illustratie: Robert Swart

Klinisch fysicus-audioloog Jan de Laat weet alles van het gehoor, maar produceert zelf ook graag geluid als klassiek hobospeler. “Ik ben inmiddels gepensioneerd, maar heb nog steeds hoboles. Mijn leraar gebruikt vier verschillende soorten gehoorbescherming, afhankelijk van de plek waar hij optreedt. Bij kamermuziek lichte bescherming, maar bij een moderne opera met veel geluid gebruikt hij de zwaarste gehoorbescherming.”

Zo voorzichtig als de leraar van Dr. De Laat zijn lang niet alle professionele muzikanten. Uit De Laats eigen onderzoek blijkt dat minstens 20% van de onderzochte muzikanten lijdt aan tinnitus (oorsuizen), terwijl de helft last heeft van hyperacusis. “Dat is een abnormale overgevoeligheid voor geluid”, legt hij uit.

UIT DE KAST

Stephen Emmer is een gelauwerd componist: hij maakte onder andere verschillende albums en de iconische leadermuziek van RTL Boulevard en het

NOS Journaal. Onlangs kwam hij naar eigen zeggen ‘uit de kast’ als tinnituspatiënt. “Eindjaren ‘80 is bij mij op een bepaald frequentiegebied al te hard geluid binnengekomen. Daar had ik helemaal geen last van. Tot ik jaren later mijn partner niet verstond toen ik in bed lag, met mijn goede oor op m’n kussen. Daarna deed ik onder andere een *uncomfortable listening test*, waarbij je je oor met steeds

harder geluid belast. Dat had ik niet moeten doen. Ik reed daarna naar huis met een geluid in m’n hoofd dat nooit meer is weggegaan.”

Naar buiten treden met je tinnitus blijkt voor veel muzikanten erg moeilijk te zijn. “Er heerst een vooroordeel op je functioneren als kunstenaar, wanneer je zegt dat je tinnitus hebt”, vertelt Emmer. “Musici in orkesten die er last van hebben, durven dat ook nauwelijks aan het management of hun dirigent te melden. Ze zijn simpelweg bang dat diegene ze wegstuurt, omdat ze niet meer zouden kunnen presteren. Dat gevaar bestaat voor mij als componist ook, maar ik heb besloten dat te trotseren omwille van de goede zaak.”

Daarom richtte Emmer de stichting Artists Against Tinnitus op. Een petitie die oproept tot meer aandacht voor gehoorproblematiek én om de stichting aan tafel te brengen met het ministerie, werd in korte tijd meer dan 1.400 keer ondertekend. Met resultaat: binnenkort praat

Jan de Laat foto: Rob Overmeer

hij met staatssecretaris Van Ooijen van Volksgezondheid.

“Eerder was het ministerie in gesprek over dit onderwerp met medici, podia en festivalorganisatoren, maar niet met muzikanten”, aldus Emmer. “Ik wil een andere invalshoek geven bij het zoeken naar een oplossing van dit probleem. Ik ben bijvoorbeeld voorstander van het voorstel van Jan de Laat, om van maximaal 103 decibel naar 100 te gaan in zalen. Het is een interessant sociaal fenomeen dat muziek hard-harder-hardst moet. Dat is een ingesleten gewoonte, want niemand kan hard maken *waarom* het zo hard moet. Hard geluid is een nieuwe verslaving geworden: het nieuwe roken.”

LICHTPUNTJES

Daar kan audioloog Jan de Laat zich in vinden: “Het is een onzichtbare handicap. Als iemand een been breekt en met een stok op

pas duidelijk als je er heel veel last van hebt. En over roken gesproken: in de jaren ‘70 wisten we heus wel dat roken niet gezond was, maar het heeft vijftig jaar geduurd voordat het op allerlei plekken verboden werd. Er moeten blijkbaar kleine stapjes genomen worden om mensen dat in te laten zien. Net zoals op een sigarettenverpakking staat dat roken dodelijk is, zou je bij wijze van spreken bij een concertaankondiging verplicht moeten stellen dat erbij komt te staan dat teveel lawaai je doof maakt.”

Er zijn gelukkig ook lichtpuntjes. Zo staat de medische wereld niet stil, legt De Laat uit: “Er wordt nu onderzoek gedaan met stamceltechnieken en gentherapie. Een jaar of vijftien geleden is bij vissen en vogels ontdekt dat binnenoorhaarcellen die kapot gaan door lawaai automatisch kunnen regenereren. Na een tijdje horen ze dus weer goed. Het is inmiddels aangetoond dat dat ook bij zoogdieren kan, dus ook bij de mens. Maar je zit dan aan de bouwstenen van het menselijk lichaam. Het kan nog wel dertig jaar duren voordat dit echt toegepast kan en mag worden.” Lachend: “Mensen moeten dus niet denken dat ze nog wel even door kunnen gaan met hard lawaai op hun oren.”

Stephen Emmer foto: Andreas Terlaak

Stephen Emmer is ook optimistisch gestemd: “Therapievormen als cognitieve therapie helpen veel mensen met tinnitus. De kwaal zelf verdwijnt niet, maar de negatieve waarde die je eraan toekent, kun je *wel* beïnvloeden. Een KNO-arts zei ooit tegen me: probeer er maar vrienden mee te worden, want je wint het nooit van tinnitus als vijand. Dat is me gelukt. Sterker nog: ik beleef alles intensiever sinds ik tinnitus heb. Daardoor componeer ik nu ook met meer drive. Ik betwijfel of ik sommige van mijn beste werken had kunnen maken *zonder* tinnitus.”

website: www.artistsagainsttinnitus.org

Martin Jessurun,
oud-president Warner Music Benelux

“ER KOMT VÉÉL TE VEEL NIEUWE MUZIEK UIT”

Door Olivier de Neve Foto: William Rutten

Hij is nu even ‘de huisman’: koken, boodschappen doen, tijd met z’n kinderen en vrouw doorbrengen. Hoe anders was dat tot november vorig jaar. Martin Jessurun zwaaide toen na ruim drie decennia af bij platenmaatschappij Warner Music Benelux. Toch jeuken de handen van de oud-president alweer: “Ik kan niet wachten om weer actief te worden binnen de muziekindustrie.”

Op 17 november 2022 sloot Martin Jessurun voor het laatst z’n Warner Music-mailbox. “Ik was gewend dat er dagelijks 150 mailtjes bij me binnenkwamen. Nu zijn dat er nog 2 of 3. Ik had nooit verwacht dat ik me na Warner *niet* zou gaan vervelen, maar de dagen vliegen toch voorbij. Voor nu bevalt dat me wel even, want ik hoef niet meer de hele dag ‘aan’ te staan.”

Van de 35 jaar dat Jessurun ‘aan stond’ voor de Benelux-vestiging van Warner Music, was hij 16 jaar president. Een president met niet alleen een zakelijke kant, maar ook een diepgevoelde liefde voor muziek. Die werd onder andere aangewakkerd door de Surinaamse muziek die zijn moeder vroeger thuis draaide. Niet gek dus ook dat een jonge Jessurun eerst bij de Utrechtse platenzaak Kareltje werkte, om later aan de slag te gaan bij Warner; eerst als perspromotor, daarna als radiopromotor.

LOKALE FLAVOUR

In de afgelopen decennia bleef hij, in

allerlei verschillende functies, trouw aan Warner. In die tijd maakte hij alle grote veranderingen in de muziekindustrie mee. “Vroeger was ons werk heel overzichtelijk: je had radio, tv en pers. Maar je hebt er zoveel bijgekregen. Moet je nu iets in de markt zetten met een *NFT*, *artificial intelligence*, een avatar, de *metaverse*? Hoe faciliteer je het contact tussen muziekmakers en fans het beste? De vaardigheden die mensen die bij een label werken nu nodig hebben, zijn vele malen complexer geworden. Ook zie je een sterke opkomst van de *independent* maatschappijen en Do It Yourself-artisten.”

“Er komt sowieso wereldwijd véél te veel nieuwe muziek uit vind ik, zo’n 100.000 liedjes per dag. Er is een hoop lawaai in de wereld, maar hoe val je tussen al die muziek op? Moeten we niet gaan zorgen dat we betere muziek gaan uitbrengen? Dat is natuurlijk heel arbitrair, want wat ik kwaliteit vind, kan voor jou troep zijn. Maar we moeten er wel wat mee.”

Worden *major* platenmaatschappijen met

al die nieuwe ontwikkelingen op den duur dan overbodig? “Dat denk ik niet. Ik denk dat er altijd een rol voor de majors zal zijn, maar dat ze zich wel zullen moeten herpositioneren in de markt. Er wordt nu zoveel meer service van een major label gevraagd. Dat kost veel meer tijd, aandacht, geld en energie dan vroeger. Om daarop in te kunnen spelen, heb je als muziekmaatschappij meer specialisten op kantoor nodig, bijvoorbeeld voor social media en data.”

Er zijn dus meer mensen nodig, maar dat is bij Warner ooit ook wel anders geweest. Jessurun begint zelf over de twee keer dat hij door marktomstandigheden

afscheid moest nemen van collega’s én alle lokale artiesten die Warner Music Benelux onder contract had. Daardoor moesten bekende namen als Krezip en Ilse DeLange op zoek naar een nieuw label. “Dat vond ik verschrikkelijk, maar die beslissing werd op het hoofdkantoor genomen. Met de kennis van nu was dat niet het beste besluit, want kijk maar hoe groot het aandeel van lokale artiesten in de hitlijsten de afgelopen tien jaar is geworden. Daarom geloof ik ook dat er altijd lokale kantoren van internationale bedrijven als Warner zullen blijven bestaan. Wat je lokaal doet, dat kun je nooit vanuit New York of Londen doen. Ik denk dat die lokale *flavour*, zoals de contacten

met lokale mediapartners en artiesten, vanuit hier moet gebeuren.”

“HEY, THIS IS YOUR FRIEND”

Jessurun had niet alleen graag zelf contact met ‘zijn’ *lokale* artiesten, maar werkte ook met internationale artiesten die naar Nederland kwamen. Hij veert op als het over *crooner* Michael Bublé gaat: “Dat was eerst een verlegen jongen, maar is nu al jaren een wereldster. Sinds ik hem als beginnende artiest ophaalde van Schiphol, hebben we altijd warm contact gehouden. Tijdens de coronalockdown had ik een belletje gemist van een Amerikaanse nummer. Ik dacht van m’n Amerikaanse baas, dus ik belde terug. Toen

nam een man op met ‘hey, this is your friend’. Dat was Michael Bublé, hij wilde even weten hoe het met me ging. Heel tof. Onze band was zo goed, dat hij voor mijn afscheidsfeest nog een persoonlijke boodschap heeft opgenomen. Die kwam erg hard binnen, prachtig.”

“Terugkijkend heb ik de mooiste baan ter wereld gehad. Of eigenlijk heb ik van mijn hobby mijn beroep gemaakt. Op dit moment geniet ik van een sabbatical, maar ik denk erover om voor mezelf te beginnen met interim management, mentoring en coaching. Ik kan niet wachten om weer actief te worden binnen de muziekindustrie.”

“WAT JE LOKAAL DOET, KUN
JE NOOIT VANUIT NEW YORK
OF LONDEN DOEN”

FENIX FESTIVAL
7 APRIL

MOTEL MOZAIQUE
13 T/M 15 APRIL

STORIONI FESTIVAL
15 T/M 28 MEI

ORANJEWOUD FESTIVAL
26 T/M 29 MEI

FLEVO JAZZ FESTIVAL
10 JUNI

NORTH SEA ROUND TOWN
22 JUNI T/M 9 JULI

My lips are chapped 'cause I keep on stressing
I hope my flaws don't need addressing
I gotta say it's quite depressing
That people don't see these things are blessings

Sometimes I'm insecure
At least I'm sure 'bout that
But does it really matter?
When I know it ain't all 'bout that
You can go feel my energy
It's nothing but good vibes
Nothing really matters
No I ain't gotta hide

UIT: NAAZ – PRETTY